

Bijlage 4: Het anti-pestprotocol.

Wat verstaan wij onder pesten?

Pesten is het gedrag waarbij één persoon herhaald en gedurende langere tijd door een of meerdere anderen behandeld wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychische lijden. Pesten is een vorm van zinloos geweld.

Cyberpesten is een bijzondere vorm van pesten; leerlingen worden via social media negatief behandeld.

Pesten:

- is langdurig en herhaaldelijk
- vaak in groepsverband
- machtsongelijkheid
- steeds gericht op dezelfde persoon
- is gemeen
- is mishandeling
- brengt opzettelijk schade aan bij het slachtoffer

Plagen/ pesten:

- is van korte duur
- is niet in groepsverband
- is gelijkwaardig
- heeft geen vast doelwit
- is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling

Voorbeelden van specifiek pestgedrag:

- Verbaal: vernederen, persoonsgericht schelden (bijv. op uiterlijk) dreigen, belachelijk maken, uitlachen, een bijnaam geven, gemene briefjes schrijven.
- Fysiek: duwen, trekken, spugen, schoppen, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken
- Intimidatie
- Iemand achtervolgen, opwachten, de doorgang versperren, klem zetten, dwingen om iets te doen of te kopen.
- Isolatie: ervoor zorgen dat kinderen niet mogen deelnemen aan spel of activiteiten, uitsluiten.
- Stelen of vernielen
- Afpakken, beschadigen of kapot maken van spullen of kleding, banden leksteken
- Cyberpesten: vernederen, schelden, dreigen, belachelijk maken, uitlachen, een bijnaam geven, Whatsapp, E-mail, Chat, Facebook, Twitter of andere social media.
- Racisme: schelden of opmerkingen over ras of huidskleur
- Seksueel getint: schelden of seksueel getinte opmerkingen of gebaren maken

Pestgedrag onder meisjes gebeurt vaak in het geniep (roddelen, leugens vertellen, buitensluiten, negeren).

Bij jongens gebeurt pesten overwegend openlijker (vechten, duwen, fysiek geweld, uitschelden, elkaars spullen vernielen).

Aanpakken van pestgedrag volgens het 5 sporen plan (Bob van der Meer.)

1. Hulp bieden aan het kind dat gepest wordt.
2. Aanpak van het gedrag van het kind dat pest.
3. De middengroep, meelopers (rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.
4. Steun aan de leerkracht.
5. Contact maken met de ouders

Mogelijke acties zijn:

1. Hulp bieden aan het kind dat gepest wordt:

- De leerkracht probeert de leerlingen begrip en respect bij te brengen voor ieders eigenheid. "Ik ben ik, en jij bent jij en dat mag!"
- De leerkracht probeert samen met het kind zijn gevoel van eigenwaarde terug te laten vinden.
- Bespreekbaar maken door naar het kind te luisteren en zijn probleem serieus te nemen. Melden is geen klikken!
- Het kind zelf mogelijke oplossingen laten zoeken (oplossingsgericht gesprek)
- Samen met het kind werken aan oplossingen (e.v.t. een begeleid gesprek tussen pester en gepeste)
- Zorgen dat het kind zo nodig deskundige hulp krijgt. Bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om sociaal vaardiger te worden. Oppassen dat we het kind niet de schuld en het gevoel geven de situatie niet aan te kunnen. Het kind moet weten dat ook de pester sociaal vaardig gedrag moet leren.
- Zorgen voor follow-up gesprekken.

2. Aanpakken van het gedrag van het kind dat pest:

- Stelling nemen als leerkracht(team).
- Straffend gesprek omdat hij geen veiligheid heeft geboden. Een passende straf geven in relatie tot het pestgedrag. Stel grenzen en verbind daar consequenties aan: Als dit... dan dat...
- Probleemoplossend gesprek met het kind. Mogelijke oplossingen laten zoeken en afspraken maken. Het kind moet leren wat pesten voor een ander betekent.

Zich leren verplaatsen in de gevoelens van de ander. (e.v.t. een begeleid gesprek tussen pester en gepeste)

- Werken aan de oplossingen en afspraken nakomen. Werken om zich aan regels te houden.
- Het kind leren om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen (sociale vaardigheidstraining)
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt; leg uit wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Zorgen voor follow-up gesprekken

3. Het mobiliseren van de middengroep:

- De leerkracht probeert het invoelende vermogen van de pester en de zwijgende middengroep te vergroten. “Als jij nu eens gepest werd?”
- Met de kinderen praten over pesten en hun eigen rol daarbij (meelopers, houden het probleem vaak in stand)
- Maken van duidelijke afspraken over gedrag bij pestgedrag en controleren.
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan de oplossingen waarbij ze zelf een actieve rol spelen.
- Zorgen voor follow-up gesprekken.

4. Steun aan de leerkracht:

- De leerkracht meldt het pestprobleem aan de IB-er / pestcoördinator (directie) en stelt collega's op de hoogte van wat er speelt in zijn groep.
- De school/ leerkracht neemt duidelijk stelling tegen het pesten.
- Zoek indien nodig samen naar oplossingen; het pestgedrag in kaart brengen. (o.a. analyse SWISSuite)
- De leerkracht brengt het team op de hoogte van de maatregelen en acties die er ondernomen moeten worden.
- De leerkracht moet informatie hebben over achtergrond en signalen, gevolgen, oorzaken en soorten aanpakken van pestgedrag. Het uitvoeren van de gekozen aanpak kan gebeuren in overleg met de IB-er / pestcoördinator.
- Het hoort tot de professionele taak van iedere leerkracht dat hij werkt aan een positieve groepsvorming. Voorbeeldgedrag van de leerkracht is van groot belang. In zijn houding moeten kinderen kunnen aflezen dat wij respect hebben voor elkaar en voor alle kinderen op onze school.

5. De ouders:

- Ouders van beide partijen uitnodigen voor een gesprek. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.
- Neem de ouders die zich zorgen maken over pestgedrag serieus.

- Ouders op de hoogte houden van pestsituaties. Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking met school en ouders het pestprobleem aanpakken, zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.
- Als leerkrachten het probleem niet willen of kunnen zien of het inadequaat aanpakken is de inschakeling van de IB-er / pestcoördinator en de directie ook mogelijk.
- De ouder kan een klacht indienen bij de klachtencommissie, die klager en aangeklaagde hoort, advies inwint bij deskundigen en het bevoegd gezag adviseert welke activiteiten uit te voeren.